

Folketingets Lovsekretariat
Christiansborg

10. november 2016

Svar på spørgsmål S 167 af 4. november 2016 stillet af Karsten Hønge (SF)

Spørgsmål

Mener ministeren, at det er i tråd med regeringens ambitionsniveau om at skabe mellem 8.000 og 10.000 praktikpladser, at man ikke stiller krav ved alle offentlige udbud om praktikpladser?

Svar

Med finanslovsaftale 2013 og aftalerne om kommunernes og regionernes økonomi for 2014 blev der indført en forpligtelse for offentlige ordregivere til at overveje sociale klausuler om uddannelses- og praktikaftaler i offentlige udbud efter et "følg-eller-forklar"-princip.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen under Erhvervs- og Vækstministeriet har i forlængelse heraf udsendt "Vejledning om sociale klausuler i udbud", der redegør for indholdet af "følg-eller-forklar"-princippet. Den seneste udgave af vejledningen er fra september 2016. Vejledningen er tilgængelig på Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens hjemmeside kfst.dk.

"Følg-eller-forklar"-princippet betyder, at offentlige ordregivere i relevante udbud enten skal anvende sociale klausuler eller forklare, hvorfor de ikke gør det. "Følg-eller-forklar"-princippet gælder for alle statslige, regionale og kommunale ordregivere og for selskaber, som fuldt ud er ejet af offentlige myndigheder og ikke er i konkurrence. Det præcise anvendelsesområde fremgår af vejledningen.

I vejledningen foretages blandt andet en afgrænsning af, hvilke aftaletyper der er relevante og dermed er omfattet af "følg-eller-forklar"-princippet. Relevante udbud er afgrænset til bygge- og anlægskontrakter og tjenesteydelseskontrakter, som udføres i Danmark. Herudover gælder yderligere afgrænsninger knyttet til aftalernes varighed, kontraktværdi og lønsum.

Desuden redegøres der i vejledningen for de regler, herunder udbudslovens regler, der kan afskære en ordregiver fra at fastsætte sociale klausuler i relevante aftaler. Essensen af disse regler er ifølge vejledningen, at en ordregiver alene må stille krav om ansættelse af elever mv. til brug for leverandørens udførelse af den konkrete opgave, og at kravet skal være rimeligt i forhold til opgaven (proportionalt).

I forlængelse heraf fremgår det af vejledningen, at rammeaftaler ikke er omfattet af ”følg-eller-forklar”-princippet.

En rammeaftale er en aftale indgået mellem en eller flere ordregivere og en eller flere leverandører, og som fastsætter vilkårene for kontrakter, der tildeles i løbet af en nærmere fastsat periode. En ordregiver har som udgangspunkt ikke pligt til at trække på en rammeaftale. Det er således på udbudstidspunktet ikke klart, om eller hvornår der vil blive trukket på rammeaftalen, ligesom de øvrige nærmere vilkår for de konkrete leveringer ikke alle er fastlagt.

I forbindelse med indgåelse af en rammeaftale kan det derfor ikke vurderes, om det generelt vil være proportionalt at fastsætte sociale klausuler, fordi det vil afhænge af den konkrete opgaveløsning på det konkrete tidspunkt.

For så vidt angår den generelle ordning, der henhører under Erhvervs- og Vækstministeriet, kan jeg i øvrigt henvise til erhvervs- og vækstministerens svar af 13. oktober 2016 på Børne- og Undervisningsudvalgets spørgsmål 377 (alm. del) stillet efter ønske fra Mattias Tesfaye (S).

For så vidt angår mit ansvarsområde bemærkes, at de fællesstatslige aftaler, som Moderniseringsstyrelsen indgår, ikke er omfattet af ”følg-eller-forklar”-princippet, da der er tale om rammeaftaler.

Dette udelukker imidlertid ikke, at der, hvor det er hensigtsmæssigt, kan fastsættes kontraktbestemmelser, der kan anspore leverandører til at anvende praktikanter mv. I den rammeaftale om automatiske indbrudsalarmanlæg, som Moderniseringsstyrelsen i øjeblikket udbyder, indgår fx en bestemmelse om, at leverandøren kan allokere lærlinge/medhjælpere til at udføre opgaver under rammeaftalen, hvor det er almindeligt på markedet at anvende lærlinge/medhjælpere. Leverandøren kan fakturere for lærlinge/medhjælpertimer i det omfang lærlingen/medhjælperen udfører en konkret opgave under rammeaftalen.

Med venlig hilsen

Claus Hjort Frederiksen